

ROBA ESTESA

He tornat a abocar-me al safareig. L'aigua corre tranquil·la sobre l'empedrat del fons. No hi ha bramador que la deturi. Ha desaparegut l'escala per baixar-hi i les lloses de ceràmica del rentador jemeguen esclafades per una pared de formigó.

Que lluny són aquells matins sorollosos de dilluns i dimarts en què les dones hi acudien amb carretons carregats de cubells o galledes i cossis i altres atuells plens de roba a fer la bugada de la setmana. No hi mancava la galleda d'aigua calenta, l'ampolla de lleixiu, la pastilla de sabó, les escames i la bossa de blau, la fusta de rentar i la picadora.

Solia asseure'm a la paret del davant cama ací cama allà o bé amb ambdues pengim pejam sobre l'aigua. L'aigua feia espill i reflectia el cel, els núvols i les dones brandant picadores, esbandint, fregant o aclarint la roba. El vaivé de les onades els donava unes formes grotesques. Les aranyes teixien sota el pont de l'escala entre els blets de la pared i la volta les seves teles, era un lloc estratègic, els mosquits hi queien a pilons. De tant en quant apareixien per sota la volta unes fulles de canya, un grapat de verdolagues, unes pomes corcades que es barrejaven amb la barromera del sabó i tot junt fent processó a poc a poc, amb parsimònia caminaven cap a estimbar-se al vessador. Els teixidors hi feien alguna passada per veure si hi trobaven alguna cosa per menjar. Els calabutins no s'immutaven i tot fen capbussons i movent frenèticament la cua seguien pastorant la molsa que creixia a la pared arran d'aigua.

D'aquells pilons de roba, se'n desprenia un baf d'intimitat. Era com tota una família abraçada aquell amuntegament de camises, calces, faldilles, llanols, cuixots, i mànegues, però sense vida, com si esperés del sabó i l'aigua una redenció que li permetés tornar a viure.

Les dones rentaven i xerraven. Es parlava de tot i solia ésser tema de conversa l'última que havia marxat. Quan la conversa derivava cap a un tema una mica escabrós, quan es parla d'alguna parella que havia celebrat la pascua abans que el ram, d'algun infant que havia nascut abans de temps, “- ho sé

de bona font, la Tula ha dit que, de setmesó no en te res-” o que en alguna casa la jova i la vella anaven a la grenya, de seguida alguna donava la veu d'alarma... Dones!... Que hi ha roba estesa. Aixecaven el cap i em miraven, unes amb simpatia, altres una mica molestes per haver hagut d'interrompe una conversa que els agradava. Jo començava a esverar-me.

Alguna criatura, plorava i movia enrenou perquè volia rentar com ho feia la mare i reclamava la picadora, el sabó i una peça de roba que de puntetes feia arribar fins a l'aigua. -“No veus que et mullaras criatura...”.

Quan s'ajupien per donar blau, alguna vegada els hi veia les metes....aquelles formes em produïen una estranya torbació i per dissimular-la m'entretenia contemplant alguna libèl·lula que, despistada volatejava a frec de l'aigua o amb el taló de l'espardenya rascava la molsa de la pared que queia a l'aigua i seguia la corrent. Les dones que rentaven més avall m'increpaven. Tú!...Si ens embruts l'aigua ja te'n pots anar a “cateua”. La meua situació començava a fer-se insostenible...

De sobte alguna furgava el fons del cubell i deixant la feina, fent grapat amb les mans en mig de les rialles de complicitat de les altres em tirava aigua; jo

marxava abans que la cosa empitjorés. Anava a donar un tomb per l'escorxador a l'hivern, a l'estiu als fruiters que hem semblava que podien tenir alguna fruita madura o verolada i em preguntava, què volia rentar aquella que tu no ho poguessis veure...

Hi tornava quan no hi havia ningú. Aixecava el bramador, deixava escapar l'aigua. Solia trobar-hi alguna agulla de monyo, alguna agulla de cap, algun tros de sabó, algun botó i fins alguna vegada alguna pessa de cinc o deu cèntims que segurament, mal desades en alguna butxaca de davantal ó calces amb el rentar havien relliscat cap al fons de l'aigua. No cal dir com era celebrada la troballa, amb regalèssia, pega o caramels.

Hi vaig aprendre a nedar. A les nits d'estiu m'hi banyava nu, amarat de lluna. M'estirava sobre les lloses del rentador i encerclat d'incomprensions i silencis deixava que hem mullés la rosada.

Ara ja fa molt de temps que sé què volien rentar aquelles dones quan hem feien marxar, quan hem tiraven aigua. No era tan roba estesa, com es pensaven elles, però molt més del que hem pensava jo.

Hi passo molt sovint i penso, tant mateix eres feliç, quan eres roba estesa.

JOSEP PALOU

Últimament s'ha adecentat aquesta plaça, pintant les senyals de trànsit.